

15.9.2014

**SOSIAALIALAN OSAAMISKESKUSTOIMINNAN NEUVOTTELUKUNNAN
KANNANOTTO**

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta esittää, että sosiaalialan osaamiskeskusten talousarvioleikkauksen sijasta osaamiskeskusten, perusterveydenhuollon yksiköiden ja STM:n kesken laaditaan yhteinen suunnitelma vuoteen 2017 sosiaali- ja terveydenhuollon strategista ja tehokasta toteutusta tukevalle kehittämisrakenteelle.

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan rahoituksesta on vuoden 2015 valtion budjettiesityksessä leikattu kolmasosa. Rahoituksen taso on laskettu 3M€tasolta 2M€oon. Leikkauspäätöstä tehdään tilanteessa, jossa osaamiskeskukset ovat juuri toteuttaneet edellisen vuoden noin 15 % rahoitusleikkauksen ja sopeuttaneet lakisääteistä toimintaansa. Toiminnan rahoituksen leikkaaminen 3,5M€tasolta 2 M€tasolle (noin 43 %) kahdessa vuodessa ei enää ole toiminnan sopeuttamista tai supistuvaa suunnittelua vaan käytännöllisesti toiminnan alasajoa. Osaamiskeskustoiminnan käynnistyessä rahoitus vähennettiin kuntien valtionosuuksista. *Esitetty leikkaus merkitsee kuntien rahoitusvastuun kasvattamista edelleen, kun samaan aikaan rakennepolitiikkaohjelman tavoitteena on kuntien rahoitusvastuiden pienentäminen.*

Toiminnan alasajoa ja jo tehtyä talouden sopeuttamista noin puoleen aikaisemmasta toteutetaan tilanteessa, jossa ollaan siirtymässä uuteen sote-rakenteeseen 2017. Sosiaalialan osaamiskeskusten neuvottelukunta näkee osaamiskeskukset uudistuksessa sosiaalihuollon toiminnallisina yhteistyökumppaneina perusterveydenhuollon yksiköiden kanssa, joiden rahoitus on sairaanhoitopiirien kautta kiinteä osa kunnallista rahoitusta. Sekä sosiaalialan osaamiskeskukset (Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 2001/1230) että perusterveydenhuollon yksiköt (Terveystieteiden tutkimuslaki 2010/1326) perustuvat lakiin ja niiden toimintaedellytysten on oltava tasavertaiset. *Esitetty leikkauspäätös on osaltaan heikentämässä sosiaali- ja terveydenhuollon rakennemuutoksessa sosiaalihuollon roolia ja tehtävää sekä luomassa yhä vahvemmin terveydenhuolto-orientoitunutta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta.*

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta näkee laajasti tarpeen päästä taloudellisesti ja toiminnallisesti kestäväan sosiaali- ja terveydenhuoltoon Suomessa. Vuonna 2014 toteutettu noin 15 % talouden sopeutus toteutettiin sosiaalialan osaamiskeskustoiminnassa vastuullisesti osana laajempaa talouden tasapainotusta. Nyt talousarvioesityksessä oleva uusi leikkaus on vaikutuksiltaan kohtuuton ja ennakoimaton. *Leikkaus vaarantaa tavoitteen, jossa sosiaalialan osaamiskeskuksesta ja perusterveydenhuollon yksiköistä tulisi muodostaa uuden järjestämislain mukaisten sote-alueiden (5 kpl) ja entistä suurempien sosiaali- ja terveydenhuollon tuotantoalueiden kiinteä toiminnallinen osa.*

Osaamiskeskusneuvottelukunta tukee laajan sosiaali- ja terveydenhuollon integraation tavoitetta. Integroitu kehittämisrakenne on sote-alueiden strategisen johtamisen ja tuotantoalueiden operatiivisen johtamisen välttämätön tuki. Osaamiskeskusten rahoituksen leikkaus vuoden 2015 valtion talousarviossa vaarantaa tasapainoisen kehittämisrakenteen. *Neuvottelukunta edellyttää, että sekä sosiaali- että terveydenhuollon kehittämisresursseja on uudistuksessa tarkasteltava tasavertaisena kokonaisuutena.*

Sosiaalihuolto muodostaa lähes puolet sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudesta ja sosiaalihuollon kehittämisresurssit ovat lähtökohtaisesti pienet verrattuna terveydenhuollon vastaaviin resursseihin. Sosiaalihuollolla on oma toimintalogiikkansa, joka edellyttää sosiaalihuollon kehittämisen osaamisen. Nyt sosiaalihuollon kehittämisen resurssi ollaan puolittamassa juuri ennen siirtymistä uuteen rakenteeseen. Kehittämistoiminnalla on merkittävä rooli tuottavien, laadukkaiden ja vai-

kuttavien toimintatapojen, tehokkaiden prosessien sekä tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen kehittämässä. Kokonaisuuden tasapainoinen kehittäminen on keskeinen tekijä kohti taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävästä sosiaali- ja terveydenhuollosta Suomessa.

Osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta esittää edellä mainittuun viitaten, että talousarvioleikkauksista ei toteuteta. Sen sijaan neuvottelukunta esittää, että sosiaalialan osaamiskeskusten, perusterveydenhuollon yksiköiden ja STM:n kesken laaditaan yhteinen suunnitelma sosiaali- ja terveydenhuollon strategista ja tehokasta toteutusta tukevalle kehittämisrakenteelle.

Lisätietoja:

Pirjo Sarvimäki
sosiaalineuvos
Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunnan puheenjohtaja
Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)
p 029 5163368
pirjo.sarvimaki@stm.fi

Minna Kivipelto
vs. yksikön päällikkö
Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunnan sihteeri
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)
p 029 524 7760
minna.kivipelto@thl.fi

